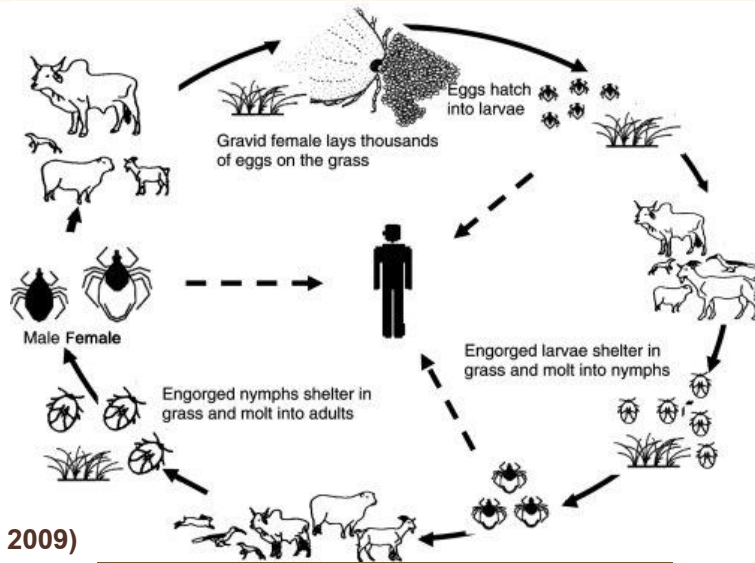

Oz virus

การประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพของการนำเข้าเชื้อไวรัส Oz จากญี่ปุ่นเข้ามาสู่ประเทศไทย ปี 2566

น.สพ.วัชรพงษ์ ฟ้ากระจ่าง

ไวรัส Oz เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ อยู่ใน Genus *Thogotovirus*, family *Orthomyxoviridae* ซึ่งเป็นเชื้อไวรัสที่ติดต่อผ่านทางเห็บ *Amblyomma testudinarium* โดยแยกเชื้อครั้งแรกได้ในปี 2018 ประเทศญี่ปุ่น ผู้ป่วยรายแรกของโลกที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัส Oz ถูกรายงานเมื่อเดือนมิถุนายน 2023 ในประเทศญี่ปุ่น (Infectious Agents Surveillance Report) โดยไม่เคยพบรายงานผู้ป่วยด้วยไวรัส Oz ในมนุษย์มาก่อน ถึงแม้ว่าจะเคยมีรายงานการพบภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัส Oz ในกวาง หมูป่า ลิง และพรานล่าสัตว์ในประเทศญี่ปุ่นมาก่อนจากการประเมินความเสี่ยงของการนำเข้าเชื้อไวรัส Oz สู่ประเทศไทยแล้วทำให้เกิดการระบาดของโรคในปศุสัตว์อยู่ในระดับต่ำ และผลกระทบคาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน โดยมีข้อสังเกตคือเห็บ *Amblyomma testudinarium* ซึ่งเป็นพาหะของโรคพบได้ในไทยแต่ไม่เคยมีการทดสอบหาเชื้อไวรัส Oz มาก่อน

(Socolovschi C. et al., 2009)

รูปภาพ แสดงวงจรชีวิตของเห็บ *Amblyomma testudinarium*

สรุปผลการประเมินเบื้องต้น

มีเพียงประเทศญี่ปุ่นที่รายงานการพบไวรัส Oz โดยจากการศึกษาพบภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัส Oz ในลิง Japanese macaques หมูป่า และกวางป่า รวมถึงพรานล่าสัตว์ในหลายจังหวัดของประเทศญี่ปุ่น โดยไม่พบอาการป่วยทั้งในสัตว์และมนุษย์ (Tran T.B. N et al., 2022) จนกระทั่งเดือนมิถุนายน 2023 ประเทศญี่ปุ่นรายงานการพบผู้ป่วยหญิงอายุประมาณ 70 ปี เสียชีวิตจากภาวะกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและตรวจพบเชื้อไวรัส Oz โดยผู้เสียชีวิตรายดังกล่าวมีประวัติเคยถูกเห็บกัด มีอาการไข้ อ่อนแรง และปวดตามข้อ จากการซักประวัติไม่พบว่าหญิงรายดังกล่าวเคยเดินทางไปต่างประเทศ

Oz virus

Rapid Risk Assessment

ปัจจัยเสี่ยงของการนำโรคเข้าประเทศ	โอกาสของการนำโรคเข้าประเทศ	โอกาสที่ปศุสัตว์ในประเทศจะติดเชื้อ	ระดับความเชื่อมั่นของการประเมิน	สรุปโอกาสการเกิดโรคในปศุสัตว์ในประเทศ (คอลัมน์ 2 X 3)	เหตุผลประกอบการประเมิน
ปศุสัตว์มีชีวิตติดเชื้อ - ถูกต้อง - ลักลอบ	น้อยมาก น้อยมาก	น้อยมาก น้อยมาก	สูง ต่ำ	น้อยมาก น้อยมาก	- มีรายงานการพบโรคเฉพาะในประเทศญี่ปุ่น และการนำเข้าสัตว์มีชีวิตจากญี่ปุ่นเข้าสู่ประเทศไทยมีน้อยมาก
สัตว์ป่ามีชีวิตติดเชื้อ - ถูกต้อง - ลักลอบ	น้อยมาก น้อยมาก	น้อยมาก น้อยมาก	ต่ำ ต่ำ	น้อยมาก น้อยมาก	- ไม่พบการนำเข้าสัตว์ป่า (หมีป่า ลิง และกวาง) จากประเทศญี่ปุ่นเข้าสู่ประเทศไทย
แมลงพาหะ - ติดมากับสัตว์ที่อาจมากับตู้สินค้าหรือยานพาหนะขนส่ง	น้อยมาก น้อยมาก	น้อยมาก น้อยมาก	ต่ำ ต่ำ	น้อยมาก น้อยมาก	- ยังไม่พบรายงานแมลงพาหะที่ติดมากับตัวสัตว์และตู้สินค้าหรือยานพาหนะขนส่ง
ระดับโอกาสของความเสี่ยง 5 ระดับ ได้แก่ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ระดับความเชื่อมั่น 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง					

ผลกระทบจากกรณีไม่มีปศุสัตว์ที่เป็นโรคในประเทศไทย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (ต่ำมาก/ต่ำปานกลาง/สูง)	เหตุผลประกอบการประเมิน
อัตราป่วยในสัตว์ที่ติดเชื้อ	ต่ำมาก	- พบ Ab ในสัตว์ป่า (หมีป่า ลิง และกวาง) แต่ไม่พบการแสดงอาการป่วย
อัตรามรตายนในสัตว์ที่ติดเชื้อ	ต่ำมาก	- ไม่มีรายงานการเสียชีวิตด้วยโรค Oz ในสัตว์
จำนวนชนิดสัตว์ที่ติดเชื้อได้	ต่ำ	- พบ Ab ในสัตว์ป่า 3 ชนิด ได้แก่ หมีป่า ลิง และกวางป่า
การกีดกันทางการค้า	ต่ำมาก	- ไม่มีรายงานการกีดกันทางการค้าในประเทศนี้
สรุประดับผลกระทบ	ต่ำมาก	- เป็นโรคทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจต่ำ และไม่มีผลต่อการกีดกันทางการค้า

สรุปผลการประเมินเบื้องต้น

ผลการประเมินในภาพรวมนั้น ความเสี่ยงในการเกิดโรค Oz ในปศุสัตว์ในประเทศไทยอยู่ในระดับน้อยมาก เนื่องจากเป็นโรคที่มีรายงานเฉพาะประเทศญี่ปุ่น โอกาสที่พาหะ (*Amblyomma testudinarium*) และสัตว์ที่มีเชื้อจะเข้าสู่ประเทศไทยจึงอยู่ในระดับน้อยมาก และเป็นโรคที่ทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจต่ำ และไม่มีผลต่อการกีดกันทางการค้า

แต่มีข้อสังเกตคือ ประเทศไทยมีการรายงานการพบเห็น *Amblyomma testudinarium* ซึ่งเป็นพาหะของเชื้อไวรัส Oz แต่ไม่เคยมีรายงานการศึกษาเชื้อไวรัส Oz ในไทยมาก่อน และถ้ามีเชื้อไวรัสเข้าสู่ประเทศไทยได้ ก็มีโอกาสที่เชื้อจะแพร่กระจายได้จากพาหะที่มีอยู่แล้วในไทย

ระดับผลกระทบ 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง

